

Deres ref

Vår ref 207.19/NSS

Dato 18. november 2011

Høring om forslag til forskrift om obligatorisk opplæring i sykemeldingsarbeid for leger

Vi viser til departementets høringsbrev om forskrift om obligatorisk opplæring i sykemeldingsarbeid for leger.

Godt sykemeldingsarbeid forutsetter god opplæring

Sykemelding er en viktig og naturlig del av legers profesjonsutøvelse. Legene forvalter viktige samfunnsressurser i sykemeldingsarbeidet. God opplæring er nødvendig for å kunne ivareta dette ansvaret på en best mulig måte, både med hensyn til medisinske vurderinger og anvendelse av regelverket. Denne opplæringen må etter Akademikernes syn først og fremst dekkes gjennom eksisterende legeutdanning, det vil si grunnutdanningen, turnustjenesten og spesialistutdanningen.

Akademikerne og Legeforeningen jobber aktivt for målsettingene i IA avtalen. Vi støtter derfor tiltak som kan bidra til å bedre kvaliteten på sykemeldingsarbeidet. Vi vil fremheve den faglige veilederen som nylig er utarbeidet som et godt eksempel på god beslutningsstøtte for legers sykemeldingsarbeid.

Vi har imidlertid en rekke innvendinger til departementets forslag om obligatorisk krav til opplæring av sykemeldere, disse følger nedenfor.

Ny IA opplæring bør integreres i gjeldende legeutdanning

Akademikerne og Legeforeningen har gjentatte ganger påpekt at sykemeldingsarbeid og trygdemedisin allerede i dag er sentrale tema i legeutdanningen (både grunnutdanningen, turnustjenesten, og ikke minst i spesialistutdanningen for allmennleger). Vi kan ikke se at dette er

vurdert, noe vi finner beklagelig både i forhold til ressursbruk og faglige vurderinger.

For eksempel har alle spesialister i allmenntidisin gjennomført gruppeveiledning over to år, hvor trygdemedisinske emner er godt dekket. I spesialiseringen i allmenntidisin brukes flere forskjellige læringsformer, fordi man har vurdert det slik at rene kurs ikke er den læringsformen som gir størst læringsutbytte med potensial for endring av praksis. Spesialister i allmenntidisin deltar blant annet i smågrupper der man lager sitt eget utdanningsprogram med utgangspunkt i egen praksis. Vanskelige trygdemedisinske tema blir drøftet i disse gruppene. Den enkeltes læringsutbytte vil etter våre erfaringer normalt være betydelig bedre i slike rammer enn i et nettkurs. Arbeid i smågrupper gir også en arena for å drøfte vanskelige spørsmål i sykemeldingsarbeidet og for tilbakemeldingene på egen sykmeldingspraksis, noe som gir god læringseffekt..

Det er beklagelig dersom det etablerer seg en forståelse av at den nødvendige kompetansen til å kunne sykmelde kan baseres på et 5 timers nettkurs. Vi vil derfor fraråde departementet å legge opp til et separat løp på utsiden av all annen undervisning i legeutdanningen. Dersom man i stedet sikrer, oppdaterer og integrerer nødvendig opplæring av sykemeldere i allerede eksisterende utdanningsopplegg, vil ferdig utdannede leger ha tilgang til endringene ved å holde seg oppdatert i forhold til informasjon fra NAV og øvrige kurs som holdes.

NAV følger i dag med på legenes sykemeldingspraksis, og bør bruke denne dialogen som en mulighet for oppfølging av og rådgivning til de leger som ikke ha god nok kjennskap til, eller ikke følger regelverket.

Unødig belastning for syke mennesker

Arbeidsdepartementet introduserer med forslaget noe helt nytt, nemlig at leger som ikke gjennomfører det foreslåtte obligatoriske kurset, ikke lengre vil kunne sykmelde, men overlate sykemeldingsarbeidet til annen lege med sykemeldingsrett. Pasienter som ikke lengre kan få sykemelding hos sin behandlende lege må oppsøke annen lege med sykemeldingsrett. Dette mener vi blir en unødig belastning for syke mennesker. Det vil kunne få negative konsekvenser for pasientene og pasientrettighetene, noe som ikke kan være intensjonen. Pasientene vil bli kasteballer i systemet. Ordningen vil også medføre u hensiktsmessig bruk av de samlede ressurser, ettersom vurdering av sykemelding er nært knyttet til vurdering av øvrig behandling.

Akademikerne mener at disse brukervirkningene må vurderes nærmere.

Det bør gjøres unntak for alle spesialister i allmenntidisin

Unntakene det legges opp til i forskriften virker noe tilfeldig og er ikke tilstrekkelig begrunnet. Det foreslås for det første å gjøre unntak for leger som har gjennomført grunnkurs B i allmenntidisin etter 1 januar 2006. Datoen begrunnes med at fra den datoen ble kurset også EU-godkjent kurs. Selv om det da ble gjort en liten "oppfriskning" av innholdet i kurset, er det unaturlig å se bort fra at nesten tilsvarende kursopplegg er gjennomført av alle spesialister i allmenntidisin. Det vil nok synes som et stort paradoks at svært erfarne leger som har stått for undervisningen i trygdemedisin på grunnkurs B, nå pålegges et 5 timers obligatorisk nettbasert kurs med samme tema for å beholde sykmeldingsretten.

Akademikerne foreslår derfor at alle spesialister i allmenntidisin unntas fra krav om obligatorisk opplæring.

Det bør innføres krav om spesialistutdanning i allmenntidisin for å jobbe som fastlege

Fastlegene står for omlag 80 % av sykemeldingene. Som nevnt ovenfor har alle spesialister i allmenntidisin gjennomført en grundig opplæring i trygdemedisinske emner over to år. Innføring av

krav om å være spesialist i allmennmedisin eller under utdanning, er et tiltak som ville bidratt til en betydelig kvalitetsheving i fastlegers sykemeldingsarbeid.

Vi ber om dette tiltaket vurderes av departementet og drøftes i sammenheng med IA arbeidet.

Sykehusleger må få styrket opplæring i sykemeldingsarbeid

Vi er enig i behovet for opplæring i sykmeldingsarbeid blant sykehusleger. Sykehuslegere har i dag ikke et tilbud om opplæring i smågrupper slik som allmennlegene. Arbeidsgiver må bidra til å tilrettelegge for denne formen for opplæring og kurs. Det må settes av tilstrekkelig tid til slik opplæring, og arbeidsgiver må følge opp at opplæringen faktisk blir gjennomført.

Det bør ikke være unntak for vikariater

Forskriftsforslaget legger opp unntak for leger i vikariater i inntil to måneder. Begrunnelsen for dette forslaget er vanskelig å forstå. Ettersom mange av vikarene er rekruttert fra andre land, må nettopp disse antas å ha et reelt behov for opplæring i norske sykemeldingsregler.

Fokuset på obligatorisk opplæring etter endt utdanning bør heller rettes mot mer spesifikke målgrupper, eksempelvis leger med utdanning fra andre land som kommer for å praktisere i Norge. Dette vil kunne spare både kostnader og ressurser, samt lette på det byråkratiske arbeidet med å følge opp og registrere alle leger i Norge.

Videre oppfølging

Vi oppfatter departementets forslag som mer motivert av behovet for å vise handlekraft enn ønsket om resultater. Vi ser ikke at forskriften representerer faglig begrunnet tiltak som vil bidra til å heve kvaliteten på legers sykemeldingsarbeid. Det at man kun legger opp til et 5 timers nettkurs, som erfarne leger vil kunne ta på enda kortere tid, viser at man nærmest forutsetter at erfarne leger allerede besitter den nødvendige kunnskapen i sykemeldingsarbeid. Tiltaket vil således ha liten effekt i forhold til kompetanseheving.

Akademikerne vil likevel understreke at det er viktig med god opplæring i sykemeldingsarbeid. Vi vil derfor oppfordre departementet til å invitere aktuelle aktører inn i et arbeid hvor man i fellesskap ser nærmere på eventuelle oppdateringer, forbedringer og utvidelse av dagens opplæring i sykemeldingsarbeid. Dette ville kunne gitt mer sammenheng i forhold til øvrig opplæring, og nyutdannede leger ville blitt enda mer rustet til å sykemelde riktig.

Videre mener vi det er viktig å fokusere på *alle* grupper med adgang til å sykemelde. Opplæring og innhold av kurs i sykemeldingsarbeid for manuellterapeuter og kiropraktorer er også overflatisk og lite detaljert beskrevet i høringen. Vi anbefaler tilsvarende oppdatering av eksisterende kursopplegg for disse gruppene.

Med vennlig hilsen

Akademikerne

Nina Sverdrup Svendsen
utredningssjef